

Stavanger kommune
postmottak.bos@stavanger.kommune.no

Stavanger, 29. mars 2019

Dette brevet sendes på vegne av frivillige organisasjoner med i Forum for natur og friluftsliv i Rogaland

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer forumet ca. 60 000 medlemskap. FNF Rogaland har også to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

Kommuneplan for Nye Stavanger 2020 - 2034

Høring av ny felles samfunnsdel for Stavanger, Rennesøy og Finnøy

Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Rogaland viser til høring av felles samfunnsdel for Nye Stavanger. FNF Rogaland er godt fornøyd med at FNs bærekraftsmål er utgangspunkt for den nye kommunens mål og overordnede strategier. Det understreker at kommunen tar internasjonale forpliktelser på alvor når langsiktige mål og strategier for den nye kommunen nå trekkes opp.

At kommunen skal være en *grønn spydspiss*, som ett av tre satsingsområder for den nye kommunen, forplikter den nye kommunen til å dreie kursen i en mer bærekraftig retning. Med den forestående sammenslåingen vil den nye kommunen bli en svært viktig natur- og friluftslivskommune i regionen.

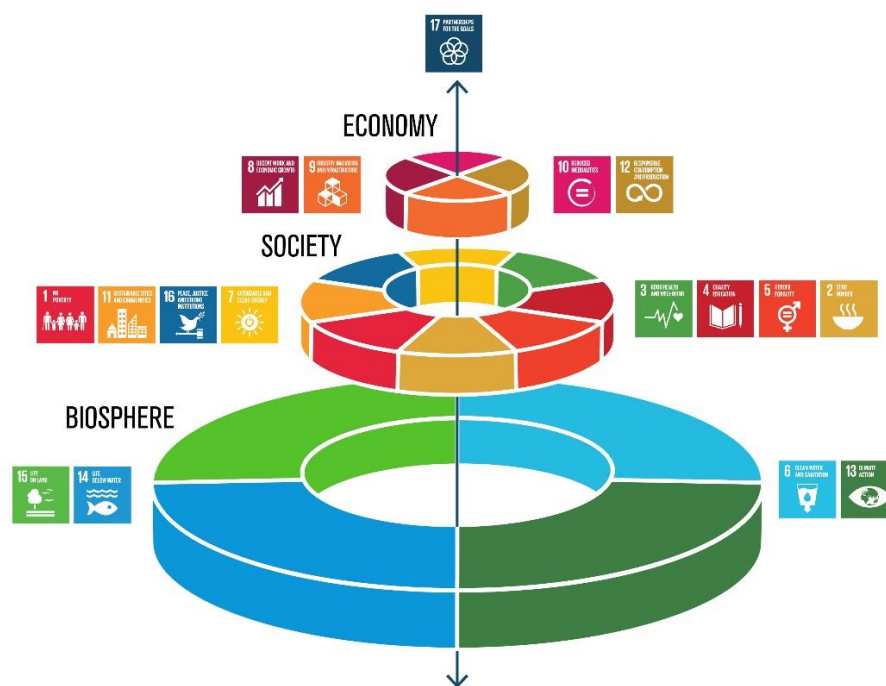
I planforslaget heter det at «*Stavanger skal være i front i utviklingen av nye, bærekraftige løsninger.*» Den skal «*...være en av Norges grønneste og mest klimavennlige kommuner.*» og den nye kommunen skal «*...ta vare på naturen og sikre arts mangfoldet og kulturlandskapet.*»

Dette er retningsvalg som de frivillige organisasjonene i FNF Rogaland stiller seg bak. Kommunen viser at den akter å ta sin del for å bedre den globale utviklingen samtidig som den bedrer levekår for alle i Nye Stavanger. For å klare å nå alle bærekraftmålene er det viktig å forstå sammenhengen mellom dem. I følgende figur går det tydelig fram at mål nr. 6, 13, 14, 15 fungerer sammen som en forutsetning for resten av målene. Enkelt sagt, er *grønn spydspiss* lokalt er en forutsetning for at kommunen skal lykkes optimalt med de andre satsingsområdene.

Forum for
natur og friluftsliv
Rogaland

Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
rogaland@fnf-nett.no / +47 46850786
www.fnf-nett.no/rogaland
Org. nr.: 998129028

Graphics by Jochen Löwensohn

Kilde: Azote AB/Stockholm Resilience Centre. <https://www.stockholmresilience.org>

Figuren ble brukt på Regjeringens nettverkssamling for kommunal og regional planlegging 4. – 5. desember 2018. Kommunal- og moderniseringsdepartementet er tydelig på hva som må prioriteres.

Vi foreslår at dette diagrammet inkluderes i kommuneplanen.

Flere merknader til planforslaget

Samfunnsdelen vil ikke forplikte arealbruken i den nye kommunen.

Forslaget til felles samfunnsdel er laget parallelt eller i etterkant av kommuneplanrevisjoner i alle de tre kommunen, Stavanger, Rennesøy og Finnøy. Rennesøy har vedtatt både ny samfunnsdel og arealdel, mens Finnøy har vedtatt ny samfunnsdel og gjennomfører nå høring av arealdelen. Stavanger har gjennomført høring av arealdelen og vedtak skal gjøres 1. halvår 2019. Rennesøy, og særlig Finnøy, har i sine arealdeler lagt opp til tiltak som på flere områder vil kunne bryte med den nye kommunens ambisjon om å være en grønn spydspiss:

- **Øyfast.** Finnøy kommune løfter fram Øyfast som en stor satsing for Nye Stavanger. Til nesten 4 mrd kr. er planen at Stjernerøyene, Fisterøyene, Ombo og Fogn skal få ferjefri veiforbindelse med Judaberg. Dermed vil drøyt 900 innbyggere få ferjefri forbindelse. Samfunnsøkonomisk er dette et tvilsomt prosjekt, og enda verre er de negative konsekvensene for natur, strandsoner og båtliv i området.

Forum for
natur og friluftsliv
Rogaland

Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
rogaland@fnf-nett.no / +47 46850786
www.fnf-nett.no/rogaland
Org. nr.: 998129028

- **Havbruk.** Finnøy, og til dels Rennesøy, fronter en stor satsing på havbruk i sine respektive kommuneplaner. Allerede i dag har Finnøy 20 anlegg i drift mens Rennesøy har 3, og det legges i forslaget til ny arealdel opp til både nye anlegg og utvidelser av eksisterende anlegg. Argumentet er at øykommunene har gode strømforhold som fører avfall, lakselus, rømt lakseyngel bort med strømmen. Det er ikke sagt noe forpliktende i den felles samfunnsdelen hvordan en slik utvikling vil harmonere med målet om å være grønn spydspiss og bidra til miljøvennlig sirkulærøkonomi.
- **Dispensasjoner i LNF-områder.** Finnøy har i sin arealdel sagt at det skal utvises en liberal dispensasjonspraksis i utbyggingssaker i LNF-områder på Halsnøy, Fister-øyene, Fogn, Ombo og Stjernar-øyene. Dette harmonerer neppe godt med målet om å ta vare på artsmangfoldet og de grønne verdiene på disse øyene. Både Rennesøy og Finnøy har fortsatt rike forekomster av ulike fiskeslag og er viktige lokaliteter for sjøfugl og fugl med tilhold både i gjenværende naturområder og i kulturlandskapet. Dette er verdier som den nye kommunen bør sette i høysetet slik at de kan bevares.
- **Nullutslippsmål bare for byen!** Stavanger har mål om å redusere klimagassutslippene med 80 % innen 2030 og bli fossilfri innen 2040. Nullvekstmålet i personbiltrafikken skal imidlertid bare legges til grunn i byområdet. Forum for natur og friluftsliv ser ingen gode argumenter for hvorfor nullutslippsmålet bare skal gjelde for (deler!) av gamle Stavanger kommune, mens Finnøy og Rennesøy her skal unntas.

FNF mener at arealplanene i de tre nåværende kommunene må gjennomgås med sikte på å få en bedre balanse mellom mål i felles samfunnsdel og planlagt arealbruk slik den kommer til uttrykk i de arealdelene i de tre nåværende kommunene.

Slik det ser ut nå, er det for stort sprik mellom mål og strategier i den felles samfunnsdelen og de arealdelene som enten er vedtatt (Rennesøy) eller skal vedtas i 2019 (Finnøy og Stavanger).

Viktigheten av frivillighet og folkehelse er underkommunisert i planforslaget.

I gjeldende plan er folkehelse den 'røde tråden' med god grunn. Livsstilsykdommer og andre helseutfordringer fortsetter å ta store jafs av økonomien. I gjeldende plan står det bla.*gjennom å arbeide for en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller, bidrar vi til å sikre livskvaliteten og realisere visjonen om en levende by....Innbyggerne er også nøkkelen til byens framtid. Når verden rundt oss endrer seg, er en sunn og livskraftig befolkning vår viktigste ressurs....* Dette er fortsatt like aktuelt og FNF mener at satsing på folkehelse i alt vi gjør må tydeliggjøres også i denne nye planen.

Likeså må betydningen av frivillig sektor komme bedre fram. Frivillighet beskrives ofte som limet i samfunnet. For at frivillige organisasjoner og uavhengig frivillighet skal fortsette å bidra til *Gode hverdagsliv* må vilkår og endringer i frivillig virksomhet adresseres også på overordnet nivå, dvs. i kommuneplanen. Frivillighet og organisasjonene har svært viktige roller i å hindre utenforskap og økende forskjeller i levekår. FNF ser fram til en revidering av frivillighetsstrategien men mener et punkt som omhandler mål for frivillighet bør inkluderes i kommuneplanen. På samling for frivillige

organisasjoner ble møtesteder og frivillighetstorg fremhevet som satsingsområder. I praksis kan dette bety flere typer satsinger, ikke bare de åpenbare fysiske møtestedene og arrangement der.

FNF mener at den nye kommunen må satse stort på frivillighet. Skal vi skape en felles identitet av tre kommuner, by og land, er det kun gjennom medvirkning og utvikling av en felles kultur at en kan lykkes. Dette er ikke noe som kan vedtas. Det må vokse fram av et felles ønske om å bli kommune preget av samhold, respekt for mangfoldet og å ta vare på de beste sidene ved by og land kulturen. Folkelig engasjement og aktive innbyggere er det som kan skape samhold og tilfredshet i denne nye kommunen.

Kommuneplanens nye format er konsist og oversiktlig. Vi ser fram til å lære mer om nytt plansystem og til å bidra videre med innspill til kommunal planstrategi for Nye Stavanger.

Med vennlig hilsen
for FNF i Rogaland

Emily L. Halvorsen
Koordinator

Kopi:
Stavanger kommune Park- og veiavdeling
Rogaland fylkeskommune
FNF Rogaland styre og FNF Stavanger faglig råd

